

AGENDAPUNT 5a MEMO Ronde langs kennisinstellingen en stakeholders

Aan	Van	Datum
Comité van Toezicht OPZuid 2021-2027	Stimulus Programmamanagement	4 oktober 2023

Geacht Comité,

In de vorige vergadering heeft u Stimulus Programmamanagement geadviseerd om een ronde te maken langs kennisinstellingen en de designsector om input op te halen over het uitblijven van hun betrokkenheid bij OPZuid aanvragen. Daarnaast heeft Stimulus Programmamanagement ook nog kennis uitgewisseld met het EFRO programma Vlaanderen.

Kennisinstellingen

Tijdens de eerste openstellingen van de EFRO programmaperiode 2021-2027 van het programma OPZuid, is gebleken dat de kennisinstellingen enigszins achterblijven in het aantal aanvragen waarin zij deelnemen als partner of penvoerder ten opzichte van de voorgaande programmaperiode¹.

Om de afwezigheid van de kennisinstellingen in projecten binnen de huidige programmaperiode te achterhalen en zichtbaarheid van deze kennisinstellingen van het programma te waarborgen, hebben een aantal programmamanagers van het OPZuid in de afgelopen periode een aantal bezoeken gebracht aan verschillende kennisinstellingen in Zuid-Nederland.

Met de volgende partijen is gesproken:

1. Technische Universiteit Eindhoven
2. Scalda
3. Breda University of Applied Sciences (BUAS)
4. Zuyd Hogeschool
5. Tilburg University
6. Hogeschool Zeeland
7. Maastricht University

Uit de evaluatie van deze gesprekken zijn de volgende punten naar voren gekomen:

1. Financieel perspectief

Doordat het OPZuid 35% subsidie biedt op projectniveau, zijn andere subsidies met hogere percentages aantrekkelijker voor de kennisinstellingen. Daarnaast zijn loonkosten een belangrijke kostenpost en wordt het tarief van 55 euro niet als voldoende ervaren.

2. Gebrek aan capaciteit

De kennisinstellingen hebben te maken met de huidige arbeidsmarkt waardoor het lastig is genoeg mensen aan te trekken om naar het brede subsidielandschap te kijken. Voor docenten en

¹ Overigens was de verwachting van Stimulus Programmamanagement vooraf ook dat kennisinstellingen minder als partner of als penvoerder in projecten zouden participeren, in verband met het hogere TRL niveau van het OPZuid programma 2021-2027.

onderzoekers is het uitvoeren van een subsidieproject het door tijdsgebrek vaak van ondergeschikt belang. Hierdoor wordt vaak naar subsidies gekeken waar al ervaring mee is of wordt een intermediair ingeschakeld.

3. Tijd (call kort open)

De korte openingstijd van de calls van het OPZuid maakt het lastiger en risicovoller voor de kennisinstellingen om een aanvraag in te dienen.

4. Beeldvorming

Hoewel tijdens de gesprekken duidelijk wordt dat de interesse voor het OPZuid bestaat, blijkt ook dat voor een aantal van de kennisinstellingen het beeld van relatief hoge administratieve lasten een reden kan zijn om eerder naar andere subsidies te kijken.

5. Focus op andere subsidies / zichtbaarheid

Tijdens de gesprekken is gebleken dat andere subsidies zichtbaarder zijn en daardoor prioriteit ervaren ten opzichte van het OPZuid. Subsidies die vaak worden genoemd zijn: Interreg, Erasmus+, JTF, Regiodeal. Verschillende redenen om voor deze subsidies te kiezen worden genoemd, het is een combinatie van bovenstaande factoren en daarnaast een verschil in zichtbaarheid.

➤ Dutch Design Foundation

In aanvulling op de ronde langs de kennisinstellingen is door Stimulus Programmamanagement ook gesproken met de Dutch Design Foundation. Dit omdat design is aangemerkt als een innovatieversneller in het OPZuid Programma. De Dutch Design Foundation is een stichting die een grote achterban aan designers vertegenwoordigt. Deze designers werken vaak aan projecten die zij op de Dutch Design Week presenteren. Deze projecten belanden dan echter vaak op de plank. Via aansluiting bij EFRO projecten kunnen deze projecten mogelijk opgeschaald of breder worden uitgerold. De Dutch Design Foundation is geïnteresseerd in OPZuid en heeft aangegeven een sessie voor de achterban te willen organiseren waarin Stimulus informatie kan verstrekken over de OPZuid openstellingen van 2024.

➤ EFRO Vlaanderen

Er heeft een gesprek plaats gevonden tussen programmamanagers van Stimulus en een programmamanager van EFRO Vlaanderen om kennis en ervaringen uit te wisselen. Hierop volgend is een kennisuitwisselingssessie gepland die op 27 september 2023 heeft plaats gevonden bij Stimulus Programmamanagement. Een delegatie vanuit Vlaanderen is afgereisd naar Eindhoven om ervaringen uit te wisselen. Hieronder een aantal punten die daaruit naar voren gekomen zijn:

1. Tweetrapsraket aanvraagprocedure

EFRO Vlaanderen kent een aanvraagprocedure die bestaat uit een tweetrapsraket. Eerst dient er een 'vooraanmelding' te worden gedaan. Vanuit daar krijgt een projectaanvraag een go of no-go. Bij een go mag een project verder uitgewerkt worden en kan het worden ingediend voor de definitieve goedkeuring. In de eerste ronde EFRO Vlaanderen waren er meer dan 100 vooraanmeldingen. Daarvan is de helft afgefallen. Van de helft die is doorgedaan is ongeveer 75% vervolgens goedgekeurd. Dit komt overeen met de procedure van het OPZuid programma, waarbij Stimulus Programmamanagement actief projecten opwerkt. Deze wijze is juridisch iets minder zwaar, maar ook minder dwingend als bijvoorbeeld een negatief advies om in te dienen wordt afgegeven.

2. Grotere projectomvang

Het EFRO programma Vlaanderen heeft voor deze programmaperiode de opdracht om 270 miljoen euro EFRO steun in de markt te zetten. Hiervan is circa 100 miljoen euro gereserveerd voor de transitieregio Belgisch-Limburg. Voor het reguliere EFRO Vlaanderen programma is binnen de openstelling 'innovatiecapaciteit' de EFRO-steun per project gemiddeld zo'n twee miljoen euro. Het steunpercentage bedraagt 40-50%.

Binnen de provincie Belgisch-Limburg ligt de omvang van de projectsteun hoger. Dat komt omdat dit gebied eigen sub-programma's heeft met het eigen budget van circa 100 miljoen euro. Als voorbeeld werd één project genoemd dat bijvoorbeeld al 13 miljoen euro EFRO steun ontvangt. In deze regio worden ook investeringsprojecten gehonoreerd. Daarmee verschilt het van het reguliere EFRO programma.

Hierdoor lijkt het EFRO Vlaanderen een aantrekkelijker fonds te zijn dan EFRO Zuid-Nederland.

3. Bredere calls, minder aanvragen

Alhoewel de calls breder zijn ingericht dan in het vorige programma, merken ze in Vlaanderen ook dat ze minder aanvragen krijgen in vergelijking tot het voorgaande programma. Als verklaring hiervoor worden de REACT-EU middelen genoemd en de vele andere beschikbare middelen waardoor verzadiging is opgetreden.

Samenvatting en conclusie

Kennisinstellingen

Uit bovengenoemde hoofdlijnen van de gesprekken met de kennisinstellingen blijkt het percentage subsidie aan de lage kant te zijn, in vergelijking met andere subsidiemogelijkheden. Dit weerhoudt kennisinstellingen om een aanvraag in te dienen binnen het OPZuid programma. Daarnaast kwam vooral naar voren dat de interne krapte in de bemensing binnen de genoemde organisaties er voor zorgt dat de kennisinstellingen geen OPZuid aanvragen, omdat je de uren van medewerkers immers maar één keer kunt inzetten en er dus aanvragen worden ingediend bij andere fondsen.

Dutch Design Foundation

De Dutch Design Foundation vertegenwoordigt een grote achterban aan designers die mogelijk bij OPZuid projecten kunnen aanhaken met hun eigen designprojecten. Met het oog op de openstellingen in 2024 is het interessant om hier een voorlichtingssessie te geven.

EFRO Vlaanderen

In vergelijking met het Vlaamse EFRO programma kent het aanvraagproces enkele verschillen. Het proces kent door de tweetrapsraket een iets langere doorlooptijd. Echter, uit meer dan 100 vooraanmeldingen hebben circa 50 projecten een 'go' gehad waarvan 38 projecten zijn gehonoreerd. Bij OPZuid zijn in call 1 meer dan 100 gesprekken gevoerd, 48 projecten zijn ingediend waar vervolgens 22 projecten van zijn gehonoreerd. De problematiek van achterblijvende aanvragen door het brede aanbod aan beschikbare middelen wordt door zowel EFRO Vlaanderen alsook bij OPZuid gevoeld.

Wij vragen u kennis te nemen van de inhoud en kijken uit naar uw reactie daarop.